

**«Управління та раціональне використання земельних ресурсів в новостворених територіальних громадах: проблеми та шляхи їх вирішення»
(04-05 березня 2020 року)**

Мацієвич Т.О.

к.е.н, доцент

Херсонського державного аграрного університету,

м. Херсон

Іванів М.О.

к. с.-г.н., доцент

Херсонського державного аграрного університету,

м. Херсон

Філь А.Р.

здобувач вищої освіти

Херсонського державного аграрного університету,

м. Херсон

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК АГРОБІЗНЕСУ НА СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЯХ

Територія України характеризується незвичайно високим показником сільськогосподарського освоєння, оскільки землі сільськогосподарського призначення складають 71 % від загальної площі держави.

Незважаючи на те, що в Україні вживається ряд заходів з покращення умов функціонування та розвитку агробізнесу, приймаються відповідні нормативно-правові акти, однак актуальним питанням залишається формування організаційно-економічного механізму розвитку агробізнесу та аналіз факторів впливу на розвиток агробізнесу на сільських територіях.

Загально відомо, що агробізнес - це система взаємопов'язаних суб'єктів у сфері економічної діяльності на основі взаємовигідного ефективного співробітництва в галузі ресурсопостачання, виробництва, збуту і розподілу сільськогосподарської продукції, що характеризується суспільним поділом праці й прискоренням відтворювальних процесів у сільському господарстві. Іншими словами, агробізнес є відтворювальним комплексом галузей і сфер економіки країни, а також різноманітних установ, які функціонують в єдності й забезпечують виробництво, переробку і збут продукції, що вироблена на основі сільськогосподарської сировини з метою отримання прибутку.

На думку, Крисанов Д.Ф. [1, с.21] господарський механізм аграрного сектора - спосіб управління складною соціально економічною і біотехнічною системою на основі ефективних методів ведення агропромислового виробництва і ринкового інструментарію, з урахуванням особливостей кожної ланки системи.

Марусей Т.В. стверджує, що головна функція господарського механізму полягає в тому, щоб синхронно функціонували всі його елементи і важелі: форми і методи оперативного управління виробництвом, економічне стимулювання, форми організації виробництва, правовий механізм, а також такі ринкові інструменти, як податки, кредит [2]. При цьому, автор зазначає, що

«Управління та раціональне використання земельних ресурсів в новостворених територіальних громадах: проблеми та шляхи їх вирішення» (04-05 березня 2020 року)

організаційно-економічний механізм функціонування сільськогосподарських підприємств на внутрішньому продовольчому ринку є сукупністю організаційних і економічних елементів сільськогосподарських підприємств, що забезпечують максимально можливу стійкість підприємства на ринку збуту і отримання максимального результату від ринкової діяльності з мінімальними витратами.

На противагу, Андрійчук В.Г. [3, с. 63], стверджує, що структурні елементи економічного та господарського механізмів чітко не визначені і не розмежовані, не мають рівневої послідовності, межі їх використання і суб'єкти впливу мають невиражений характер.

У свою чергу, автором Долгошея Н.О. [4], наведено фактори, що впливають на діяльність агробізнесу, які подано в таблиці 1 .

Таблиця 1

Характеристика окремих факторів, що впливають на діяльність агробізнесу

Фактори	Умови, за яких фактори	
	чинять позитивний вплив	чинять негативний вплив
1	2	3
Природно-кліматичні умови	Рівнинна місцевість, наявність водних артерій для зрошення, теплий клімат, періодичні дощі	Нерівна місцевість, засушливий клімат, відсутність водних артерій, дощів
Екологічний стан місцевості	Відсутність негативних екологічних чинників для вирощування екологічно чистої продукції	Наявність екологічних перешкод для вирощування екологічно чистої продукції
Штучні системи окращення якості земель (зрошення, осушення, додавання добрив та ін.)	Наявність системи окращення якості земель	Відсутність системи покращення якості земель
Іновації в сільське господарство	Наявність вагомих інвестицій, що швидко окупаються	Відсутність інвестицій, їх мала частка або великий період окупності
Іновації у агропромислове виробництво	Використання прогресивної техніки, технологій	Використання застарілої техніки та технологій
Кваліфікація робочої сили	Високкокваліфікована робоча сила	Низько- або некваліфікована робоча сила
Кваліфікація управлінського персоналу	Високкокваліфіковані керівники	Низько- або некваліфіковані керівники
Ціни на ресурси (добрива, пальне, запчастини та ін.)	Низькі, доступні	Високі, недоступні

Продовження табл. 1

1	2	3
Ціни на с/г продукцію	Достатні для ефективної прибуткової діяльності	Недостатні для ефективної прибуткової діяльності
Економічний розвиток країни	Зростання обсягів національного виробництва і національного доходу	Зменшення обсягів національного виробництва і національного доходу
Інфляція	Відсутність інфляції	Наявність інфляції
Курс національної валюти	Стабілізація і зміцнення курсу національної валюти	Знецінення курсу національної валюти
Демографічна ситуація	Збільшення природного приросту населення, омолодження населення	Зменшення природного приросту населення, старіння населення
Політична ситуація в країні	Політична стабільність, ефективне законодавство	Політична криза, нестабільність і суперечність законодавства

Підсумовуючи, можна зазначити, що нових підходів потребує головна проблема, а саме удосконалення організаційно-економічного механізму розвитку агробізнесу, зокрема формування нового типу відносин агропромислової інтеграції, реалізації власних інноваційних проектів та створенню систем підготовки спеціалістів у сфері агробізнесу.

Список літератури

1. Крисанов Д.Ф. Аграрна сфера: пріоритети і механізми реалізації / Д.Ф. Крисанов. - К., 1998. - 303 с.
2. Марусей Т. В. Організаційно-економічний механізм функціонування сільськогосподарських підприємств на внутрішньому продовольчому ринку: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / Т. В. Марусей ; Житомир. нац. агрокол. ун-т. — Житомир, 2010. — 20 с.
3. Андрійчук В.Г. Оцінка макро- і мікропараметрів економіки в контексті продовольчої безпеки України / В.Г. Андрійчук // Економіка АПК. — 2001. — № 5. — С. 61-65.
4. Долгошея Н.О. Організаційно-економічний механізм формування і функціонування агробізнесу. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/21_2010/14.pdf

«Управління та раціональне використання земельних ресурсів в новостворених територіальних громадах: проблеми та шляхи їх вирішення» (04-05 березня 2020 року)

5. Yaremko Yu.I. Determinants of sustainable development of the agricultural sector under the conditions / Yu.I.Yaremko, N.V. Dudyak, T.A.Mazievich // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. – Київ: НУБіП - №2. – 2019. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Zemleustriy/article/view/1284>

Петренко О.Я.

к.е.н., доцент

*Харківського національного аграрного університету,
м. Харків*

РОЛЬ ЗЕМЛЕУСТРОЮ У ВИКОРИСТАННІ ТА ОХОРОНІ ЗЕМЕЛЬ ОТГ

Охорона навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людини – невід’ємна умова сталого економічного та соціального розвитку України та об’єднаних територіальних громад.

З цією метою в нашій державі для підвищення ефективності використання земельних ресурсів необхідно впроваджувати дієві заходи, які підвищать якість управління земельними ресурсами. Особливого змісту на сучасному етапі земельних відносин при формуванні об’єднаних територіальних громад (ОТГ) набувають схеми землеустрою і техніко-економічні обґрунтування використання та охорони земель. Це основний прогнозний документ щодо розвитку та охорони земельного фонду в межах адміністративно територіальних одиниць. Зміст такої документації із землеустрою містить визначення перспективи щодо використання та охорони земель, підготовки обґрунтованих пропозицій у галузі земельних відносин, організації раціонального використання та охорони земель, перерозподілу земель з урахуванням потреби сільського, лісового та водного господарств, розвитку сіл, селищ, міст та інших територій.

Основним ресурсом громади є земля. Ефективне управління земельними ресурсами надає можливість наповнювати місцевий бюджет, розвивати громаду, здійснювати безпомилкове та максимально чітке розпорядження земельними ділянками, дотримуючись вимог чинного законодавства при цьому враховувати інтереси громади. Також це забезпечує прозорість в управлінні земельними ресурсами, що підвищує довіру населення до місцевої влади.

Відсутність в натурі меж громад не дозволяє територіальним громадам здійснювати управління земельними ресурсами в межах юрисдикції органів місцевого самоврядування. Отже, ці органи і надалі залишаються відстороненими від вирішення питань у сфері земельних відносин.